



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **E. K.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 5. 2019, č. j. 20 A 7/2019 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ladislav Barty **s e u r č u j e** částkou 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Dne 13. 3. 2019 vydala Policie ČR rozhodnutí o zajištění žalobce podle zákona č. 236/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Dne 14. 3. 2019 podal žalobce žádost o mezinárodní ochranu. Dne 15. 3. 2019 vydal žalovaný rozhodnutí č. j. OAM-192/LE-VL17-VL13-PS-2019, kterým žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Doba zajištění byla podle § 46a odst. 5 téhož zákona stanovena do 2. 7. 2019.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Krajský soud nepřisvědčil námitce, že se žalovaný nezabýval všemi podmínkami zajištění uvedenými v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Podle krajského soudu se žalovaný zabýval i otázkou, zda žalobce mohl o mezinárodní ochranu požádat dříve [§ 46a odst. 1 písm. e) *in fine* zákona o azylu]. Ačkoliv je argumentace žalovaného poměrně stručná, nezakládá v daném konkrétním případě nepřezkoumatelnost rozhodnutí. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným i v tom, že žádost o azyl byla podána žalobcem účelově až v návaznosti na jeho zajištění a s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Krajský soud neshledal důvodnou ani další žalobní argumentaci a žalobu jako nedůvodnou zamítl. Rozsudek krajského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatele žalovaný a krajský soud nesprávně a nedostatečně vyhodnotili naplnění ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *in fine*, konkrétně naplnění podmínky, že stěžovatel mohl o mezinárodní ochranu *požádat dříve*. Ačkoliv lze jednání stěžovatele jako celek bezpochyby označit za účelové, nelze již v žádném případě dospět k závěru, že by úmysl požádat o mezinárodní ochranu stěžovatel pojal až po svém zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel byl zajištěn právě na cestě do příjímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu, kde hodlal požádat o mezinárodní ochranu, což potvrzují i konkrétní okolnosti jeho cesty. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem. Podle jeho názoru bylo rozhodnutí o zajištění vydáno v souladu se zákonem o azylu. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

pokračování

[7] Úvodem je třeba zdůraznit, že zajištění, ať již podle zákona o pobytu cizinců nebo podle zákona o azylu, představuje krajní prostředek, jehož následkem je omezení nebo (v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění) zbavení osobní svobody cizince. Jedná se o citelný zásah do základního práva jednotlivce na nedotknutelnost jeho osoby a na osobní svobodu (srov. čl. 7 odst. 1 a čl. 8 Listiny základních práv a svobod), který je přípustný jen za podmínek stanovených zákonem a souladných s ústavním pořádkem (blíže srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2010, č. j. 9 As 5/2010 - 74, publ. pod č. 2129/2010 Sb. NSS, či nálezný Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 10/08).

[8] Předmětem přezkumu krajského soudu bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jako žadatele o mezinárodní ochranu, resp. splnění všech podmínek uvedených v tomto ustanovení.

[9] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný *v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*

[10] Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27, v § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu jsou obsaženy tři podmínky, za kterých lze vydat rozhodnutí o zajištění. První podmínkou je podání žádosti až v zařízení pro zajištění cizinců, druhou je existence oprávněných důvodů se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána pouze s cílem se vyhnout hrozícímu vyhoštění nebo jej pozdržet, a konečně třetí, že žádost o udělení mezinárodní ochrany nebylo možno podat dříve. Tyto podmínky je přitom třeba splnit kumulativně (současně). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. Účelem ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017 - 31, nebo ze dne 31. 8. 2017, č. j. 1 Azs 243/2017 - 25).

[11] Stěžovatel přitom nepochybně splňuje první dvě podmínky uvedené v § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zpochybňuje splnění třetí podmínky.

[12] S ohledem na dispoziční zásadu se Nejvyšší správní soud zabýval pouze uvedenou otázkou, tedy tím, zda stěžovatel skutečně mohl podat žádost o mezinárodní ochranu dříve (§ 46 odst. 1 písm. e) *in fine* zákona o azylu). Řízení o kasační stížnosti je totiž ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011 - 95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014 - 20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009 - 99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007 - 46, ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008 - 60 atp.).

[13] Uvedenou otázkou se již důkladně zabýval krajský soud a Nejvyšší správní soud jeho závěry plně přebírá, neboť mají oporu ve správním spisu a právní úpravě. Jak správně uvedl krajský soud, žalovaný se otázkou možného dřívějšího podání žádosti o mezinárodní ochranu zabýval ve svém rozhodnutí (viz str. 3). Akcentoval to, že z výpovědi stěžovatele nevyplývalo nic, co by mu bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu. Uvedený závěr se sice může jevit jako poměrně stručný, ale za situace, kdy se z obsahu spisu žádná objektivní překážka pro dřívější podání této žádosti nepodává, tak i takový stručný závěr ob stojí. Podle zjištění žalovaného pobýval stěžovatel na území České republiky již od 4. 3. 2019 a až do svého zadržení policejní hlídkou dne 12. 3. 2019 se mohl po území České republiky volně pohybovat, a mohl se dostavit k některému z orgánů, u kterých lze podat žádost o udělení mezinárodní ochrany, obzvlášť když již měl s jejím podáváním v České republice zkušenosti. Pokud by měl stěžovatel vskutku zájem od počátku legalizovat svůj pobyt na území České republiky, bylo v jeho vlastním zájmu, aby co nejdříve činil za tímto účelem příslušné kroky. Takto však nepostupoval. S uvedeným hodnocením se Nejvyšší správní soud plně ztotožnil, a proto nemohl přisvědčit polemice stěžovatele s odůvodněním rozsudku krajského soudu.

[14] Nejvyšší správní soud dodává, že i z tvrzení samotného stěžovatele vyplývá, že mohl zcela jistě podat žádost o mezinárodní ochranu dříve. Do protokolu v rámci správního řízení mj. uvedl, že do České republiky přijel dne 4. 3. 2019 a do doby svého zajištění (dne 12. 3. 2019, kdy byl podle svých tvrzení zadržen v návaznosti na podezření, že se dopustil krádeže v obchodním domě v České Třebové) se zdržoval u své partnerky. Neuváděl přitom žádný objektivní důvod, který by mu bránil v podání žádosti (nemoc, nutnost péče o svou partnerku atp.). Z ničeho přitom nevyplývá ani to, že by byl zajištěn na cestě do příjímáčího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu, kde hodlal požádat o mezinárodní ochranu. Pouze z toho, že byl zajištěn v České Třebové nelze dovozovat, že byl na cestě do příjímáčího střediska (výslovně uváděl, že byl na cestě do příjímáčího střediska Zastávka u Brna). Stěžovatel nepředložil žádný podklad, ze kterého by vyplývalo, že byl skutečně na cestě do uvedeného příjímáčího střediska. Nelze přehlédnout ani to, že tuto cestu nevykonal bezprostředně poté, co přicestoval na území České republiky, ale až několik dnů potom. Stěžovatel přitom nemusel podat žádost pouze v příjímáčí středisku. Podle § 3a zákona o azylu je cizinec oprávněn podat žádost o udělení mezinárodní ochrany již na hraničním přechodu, na policii, jakož i na dalších místech. Ani s ohledem

pokračování

na konkrétní okolnosti dané věci nelze dovozovat skutečný úmysl stěžovatele podat žádost o mezinárodní ochranu dříve (podpůrně viz vedle výše uvedené judikatury i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 288/2016 - 27).

[15] Nejvyšší správní soud neshledal v rozhodnutí žalovaného a krajského soudu ani žádné další vady či nezákonnosti, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Jejich závěry mají oporu v právní úpravě a správním spisu. Zdejší soud proto v podrobnostech odkazuje na rozsudek krajského soudu a rozhodnutí žalovaného.

VI.

[16] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[18] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 7, § 9 odst. 4, a § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby - písemné podání soudu (kasační stížnost) ve výši 3 100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Náhrada nákladů za řízení o kasační stížnosti tedy činí celkem 3 400 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu